

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการวิจัย

3.1 กลุ่มตัวอย่าง

อาสาสมัครเพศชาย อายุ 18-27 ปี เป็นนักกีฬาหรือออกกำลังกายอย่างสม่ำเสมออย่างน้อย 3 วันต่อสัปดาห์จำนวน 15 คนและบุคคลทั่วไปที่ไม่ได้เป็นนักกีฬาจำนวน 15 คนโดยอาสาสมัครทั้งหมดไม่มีประวัติการเจ็บป่วยใดๆ โดยเฉพาะโรคเบาหวาน โรคตับหรือไตอักเสบ จนต้องเข้ารับการรักษาตัวในโรงพยาบาลมาอย่างน้อย 6 เดือน และเซ็นใบยินยอมจริยธรรมเข้าร่วมการศึกษา

3.2 เกณฑ์คัดเข้าร่วมการวิจัย

1. อาสาสมัคร ต้องไม่เคยใช้ยาลดความอ้วนวิตามินใดๆ รวมไปถึงผลิตภัณฑ์เสริมอาหารอื่นๆ มาก่อนอย่างน้อย 6 เดือนก่อนอาสาสมัครมาทำการทดสอบและอาสาสมัครจะต้องมี ระดับอายุ 18 – 27 ปี เท่านั้น (ในกลุ่มนักกีฬาจะต้องทำการฝึกซ้อมอย่างสม่ำเสมอ 5 วันต่อสัปดาห์)
2. ดัชนีมวลกาย (Body mass index: BMI) อยู่ในเกณฑ์ปกติตามข้อกำหนดของ WHO (2004)
3. อาสาสมัครต้องไม่มีประวัติสูบบุหรี่ โรคเบาหวานและความดันสูงมาก่อน รวมไปถึงโรคอื่นๆ ได้แก่ ทางระบบกล้ามเนื้อ ระบบหายใจ และระบบไหลเวียนโลหิตหรืออาการเจ็บป่วยด้วยโรคต่างๆ และยังร่วมไปถึงต้องไม่เคยบาดเจ็บใดๆ มาก่อนก่อนเข้าร่วมทำการศึกษาน้อย 6 เดือน

3.3 เกณฑ์การคัดออกหรือยกเลิกในขณะทำการวิจัย

1. กลุ่มอาสาสมัครมีอาการบาดเจ็บในขณะที่ได้รับการทดสอบหรือไม่สามารถทำการทดสอบบนลู่วิ่งไฟฟ้า (Treadmill) ได้
2. กลุ่มอาสาสมัครดื่มแอลกอฮอล์หรือเครื่องดื่มที่มีส่วนผสมของคาเฟอีน รวมไปถึงหรือสูบบุหรี่ในช่วงของการศึกษา
3. ผู้เข้าร่วมการศึกษามีความประสงค์ขอยกเลิกการเข้าร่วมการศึกษานี้ด้วยตนเอง
- 4.

3.4 สถานที่ทำการวิจัย

ห้องปฏิบัติชีวกลศาสตร์ใหญ่ภาควิชากายภาพบำบัด ชั้น 4 อาคารเทคนิคการแพทย์ 12 ชั้น คณะเทคนิคการแพทย์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

3.5 ขั้นตอนการทำวิจัย

1. แสดงโครงร่างงานวิจัยแก่คณะกรรมการจริยธรรมมนุษย์ (ผ่านขั้นตอนนี้แล้ว)
2. ทำการประชาสัมพันธ์ โดยการติดประกาศและแจ้งไปทางกลุ่มนักศึกษาที่เป็นและไม่ได้เป็นนักกีฬา

3. การวิจัยนี้จะทำการวิจัย 3 ครั้งดังนี้

3.1) การทดสอบครั้งที่ 1

3.1.1 กลุ่มอาสาสมัครทั้ง 30 คน ได้รับข้อมูลเกี่ยวกับงานวิจัยและลงลายมือยินยอมเข้าร่วมงานวิจัยและได้รับการตรวจความสมบูรณ์ของเม็ดเลือดชนิดต่างๆ (Complete Blood Count ; CBC) พื้นฐาน

3.1.2 ให้ต่อชุดวิเคราะห์ก๊าซทางปากและจมูก เพื่อวิเคราะห์ก๊าซ CO_2 และ O_2 ที่เข้าและออกจากลมหายใจโดยตรงด้วยเทคนิค Breath-by-breath Technique ด้วยเครื่อง GE's CASE Exercise Testing System (USA) จากนั้นให้วิ่งบนลู่วิ่งไฟฟ้า Treadmill ตามโปรแกรม Modified Bruce sub -maximal Protocol โดยมีเป้าหมายของอัตราการเต้นของชีพจรที่ระดับ 80% ของอัตราการเต้นสูงสุด (220-อายุ) แล้วให้หยุดทันที จากนั้นทำการบันทึกปริมาณของ VO_2 , RR และ VE เพื่อเป็นข้อมูลพื้นฐาน

3.2) การทดสอบครั้งที่ 2

หลังจากวันที่ทดสอบครั้งที่ 1 ไปแล้วประมาณ 1 อาทิตย์ นักอาสาสมัครเป็นครั้งที่ 2 เพื่อให้อาสาสมัครสุ่มจับฉลาก เพื่อรับประทานผลิตภัณฑ์เสริมอาหาร Bios Life E™ จำนวน 1 ซองขนาด 9 กรัม (บริษัท Unicity, ประเทศ USA) หรือหลอก (Placebo) ซึ่งเป็นน้ำผสมสีอาหารที่มีสีเหมือนผลิตภัณฑ์จริง

หลังจากนั้นให้ดื่มและในระหว่างหลังจากรับประทานไปแล้วเป็นเวลา 30 นาที อาสาสมัครได้รับการเจาะเลือดโดยนักเทคนิคการแพทย์ เพื่อนำไปตรวจ CBC พื้นฐาน จากนั้นให้ทำการทดสอบด้วยการวิ่งบนลู่วิ่งสายพานยนต์ (Treadmill) ด้วยโปรแกรม Modified Bruce sub - maximal Protocol แล้ววิเคราะห์ปริมาณก๊าซ CO_2 และ O_2 ที่เข้าและ

ออกจากลมหายใจโดยตรงด้วยเทคนิคแบบ Breath-by-breath ด้วยเครื่อง GE's CASE Exercise Testing System หลังจากที่ยังตามโปรแกรมจนถึงเป้าหมายของอัตราการเต้นของชีพจรที่ระดับ 80% ของอัตราการเต้นสูงสุดแล้ว จึงหยุดการออกกำลังกายแล้วบันทึกค่าต่างๆ เพื่อดูปริมาณของค่า VO_2 , RR และ VE

ภาพที่ 4 เครื่อง Med Graphic Gas Analyzer (USA) และเครื่องวัดชีพจร (Heart rate) และร้อยละความอิ่มตัวของออกซิเจนในเลือด (% Sat O_2) ด้วยเครื่องมือ Nonin® 9700 (USA)

3.3) การทดสอบครั้งที่ 3

หลังจากได้ทำการทดสอบครั้งที่ 2 ไปแล้วอีก 1 สัปดาห์ ทำการทดสอบครั้งที่ 3 เป็นครั้งสุดท้าย โดยให้รับประทานผลิตภัณฑ์เสริมอาหาร Bios Life E หรือ Placebo สลับกับครั้งที่ 2 หลังจากนั้นให้ดื่มผลิตภัณฑ์ไปแล้ว 30 นาที ทำการเจาะเลือดโดยนักเทคนิคการแพทย์เพื่อไปตรวจ CBC หลังจากนั้นทำการทดสอบด้วยการวิ่งบนสายพานยนต์ (Treadmill) ตามโปรแกรม Modified Bruce sub-maximal Protocol และมีเป้าหมายของอัตราการเต้นของชีพจรที่ระดับ 80% ของอัตราการเต้นสูงสุดและวิเคราะห์ปริมาณก๊าซ CO_2 และ O_2 ที่เข้าและออกจากลมหายใจโดยตรงด้วยเทคนิค Breath by Breath ด้วยเครื่อง GE's CASE Exercise Testing System (USA) เพื่อดูปริมาณของ VO_2 , RR และ VE

ในช่วงของระยะเวลาทำการศึกษานี้ 3 ช่วงอาสาสมัครทั้งหมด จะถูกขอให้บันทึกรายการอาหารที่รับประทานในแต่ละวัน (One-day food record) เพื่อนำมาวิเคราะห์หาปริมาณพลังงานที่ได้รับแต่ละวันและจะถูกขอให้ปฏิบัติตัวเป็นปกติ งดการดื่มแอลกอฮอล์

หรือที่ขั้วกลางคืน รวมไปถึงไม่รับประทานผลิตภัณฑ์เสริมอาหารอื่นๆ ในช่วงระหว่างการศึกษาในครั้งนี้

3.6 ตัวแปรในการศึกษา

- ปริมาณการใช้ออกซิเจน (VO_2) มีหน่วยเป็นมิลลิเมตรต่อนาทีต่อน้ำหนักตัว 1 กิโลกรัม
- อัตราการหายใจ (RR) มีหน่วยเป็นครั้งต่อนาที
- ปริมาตรอากาศที่เข้าใจเข้าและออกต่อนาที (VE) มีหน่วยเป็นลิตรต่อนาที

3.7 การเตรียมตัวก่อนการทดสอบ (Thompsom WR, 2009)

1. ไม่รับประทานอาหาร เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ เครื่องดื่มที่มีส่วนผสมของคาเฟอีน และสูบบุหรี่ อย่างน้อย 3 ชั่วโมงก่อนการทดสอบ
2. พักผ่อนอย่างเพียงพอและงดออกกำลังกาย 1 วันก่อนการทดสอบ
3. สวมใส่เสื้อผ้าที่สบายและสวมรองเท้ากีฬาในการทดสอบ
4. ถ้ารู้ตัวว่าไม่สบายหรือมีสิ่งหนึ่งสิ่งใดมากระทบกระเทือนต่อสภาวะร่างกายหรือจิตใจซึ่งมีผลต่อการทดสอบควรแจ้งให้ผู้ทำการทดสอบทราบ
5. ก่อนการทดสอบ 1 วัน ควรดื่มน้ำอย่างเพียงพอ เพื่อป้องกันภาวะขาดน้ำ

3.8 ควรหยุดการทดสอบสมรรถภาพร่างกายเมื่อ (Ehrman JK, 2010)

1. มีความดันโลหิต Systolic ลดลงมากกว่า 10 มิลลิเมตรปรอท จากการวัดก่อนทดสอบ
2. มีอาการเจ็บหน้าอกปานกลางถึงมากในขณะที่ทดสอบ
3. มีอาการของระบบประสาทผิดปกติ เช่น เดินเซ, วิงเวียนหรือการมองเห็นผิดปกติ
4. มีอาการของการขาดเลือด คือซีดหรือเขียว
5. หัวใจเต้นเร็วผิดปกติ
6. ผู้ทดสอบต้องการหยุดการทดสอบ

3.9 การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติ

1. ข้อมูลทั่วไป ได้แก่ อายุ น้ำหนัก ส่วนสูง และดัชนีมวลกายแสดงข้อมูลด้วยค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

2. นำค่าปริมาตร VO_2 , RR และ VE ณ. ที่ 80% ของ MHR ของทั้ง 3 ครั้งและผลต่างของแต่ละตัวแปรเมื่อเทียบกับขณะพักในระหว่างกลุ่ม ของกลุ่มนักกีฬาและกลุ่มบุคคลทั่วไป นำมาวิเคราะห์ทางสถิติ โดยใช้สถิติ One-way Repeated measurement ANOVA ด้วยโปรแกรม SPSS (version 17) ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

3. นำค่า Complete Blood Count (CBC) ทั้ง 3 ครั้งจากกลุ่มนักกีฬาและกลุ่มบุคคลทั่วไป มาเปรียบเทียบทางสถิติ ด้วยสถิติ One-way Repeated measurement ANOVA ด้วยโปรแกรม SPSS (version 17) ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved